

Yttrande från Regionkommittén – ”EU:s kvalitetskriterier för planering för förändringar och omstruktureringar”

(2015/C 019/11)

Föredragande	Pavel Branda (CZ–ECR), vice borgmästare i Rádlo
Referensdokument	Meddelande om EU:s kvalitetskriterier för planering för förändringar och omstruktureringar COM(2013) 882 final

I. ALLMÄNNA KOMMENTARER

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Regional och lokal betydelse

1. Omstruktureringar och strukturella förändringar betraktas i allmänhet som en del av den naturliga ekonomiska utvecklingen.
2. Effekterna av omstruktureringarna är mycket kännbara på regional nivå. De kan påverka regionernas strukturella utveckling och deras konkurrensförmåga på både medellång och lång sikt. Det krävs därför regionala strategier (en decentraliserad politik som är anpassad till lokala behov och där viktiga partner involveras i genomförandet)⁽¹⁾.
3. ReK påminner om att omstruktureringar särskilt kraftfullt påverkar de mindre utvecklade regionerna, som ofta har en industrisektor som är mindre konkurrenskraftig och innovativ samt höga arbetslöshetsnivåer, och därför är det nödvändigt att särskilt uppmärksamma denna typ av regioner.

En strategi som samlar alla viktiga partner

4. Kommittén ställer sig därför positiv till att man i kvalitetskriterierna erkänner alla berörda partner, inbegripet de regionala myndigheternas, gemensamma ansvar. Problematiken berör dock också de lokala myndigheterna, framför allt de större städerna, som har den största koncentrationen av arbetsgivare och spelar en avgörande roll för den ekonomiska situationen i mindre tätorter i sina upptagningsområden.
5. En gemensam förvaltning är en grundläggande förutsättning för att de föreslagna strategierna ska lyckas. Stöd för att stärka partnerskapen mellan alla viktiga aktörer bör ges också från EU. De nationella, regionala och lokala myndigheternas samordnande roll är också av avgörande betydelse, med tanke på att arbetstagare och arbetsgivare ofta har olika syn på omstruktureringar.

Koppling till målen i Europa 2020-strategin

6. För att genomförandet av Europa 2020-strategin ska lyckas är det i den socioekonomiska situation som råder absolut nödvändigt att framför allt rikta in sig på ökad sysselsättning (att skapa och bevara arbetstillfällen).

Inriktning på planering för förändringar (inre marknaden/nödvändiga färdigheter)

7. Kommittén lägger stor vikt vid planeringen för förändringar och alla berörda parter förmåga att anpassa sig till dem. Fokus bör ligga på följande tre frågor:

— EU:s inre marknad bör fullbordas och sysselsättningen inom EU främjas.

⁽¹⁾ Se förslaget till sammanfattning av Eurofound's forskningsprojekt "Effects of restructuring at regional level and approaches dealing with the consequences", som presenterades vid föredragandens samråd med viktiga partner i Bryssel den 30 juni 2014.

- Arbetstagare, arbetssökande och mer allmänt alla ekonomiska aktörer måste få hjälp att förvärva och utveckla de färdigheter som behövs under hela arbetslivet (förmåga att föregripa förändringar, självutvärdering och kreativitet samt självständighet och företaganda).
- Man bör förbättra arbetsvillkoren eftersom otrygga anställningar och omstruktureringar kan bromsa konkurrenskraften.

EU:s roll

8. Vi ställer oss positiva till kommissionens pågående initiativ, t.ex. Europeiskt centrum för övervakning av förändringar (EMCC) eller European Restructuring Monitor (ERM) ⁽²⁾, och föreslår att dessa förstärks ytterligare, t.ex. genom individuell rådgivning anpassad till de lokala och regionala myndigheterna i konkreta situationer.

9. Kommittén ställer sig också positiv till att Eurofound har riktat in sin forskning på den effekt som omstruktureringarna får på regional nivå och att man under de senaste åren därmed har reagerat på ett effektivt sätt på informationsbristen på detta område.

10. ReK välkomnar att kommissionen i sitt meddelande förtecknar bästa praxis som man föreslår ska antas på frivillig basis. Vidare rekommenderar vi kommissionen att ta sig an Europaparlamentets och Regionkommitténs uppmaningar ⁽³⁾ om att se över regelverket om information till och samråd med arbetstagare när det handlar om att förutse och hantera omstruktureringar. Kommissionen tar själv upp de nuvarande bristerna i sitt meddelande.

11. Vi föreslår att kommissionen vid bedömningen av kvalitetskriteriernas tillämpning samarbetar med alla berörda parter och i samband med detta också tar hänsyn till de förfaranden som redan finns eller överenskommelserna mellan partner i de enskilda medlemsstaterna.

Subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

12. Kommittén konstaterar att de kvalitetskriterier som kommissionen föreslår – en samling av rekommendationer och bästa praxis som kommissionen rekommenderar att man ska anta på frivillig basis – inte innehåller någon hänvisning till en specifik rättslig grund i fördragen och utgör ett rättsligt instrument i sitt eget slag som inte heller uttryckligen fastställs i fördragen. Kommissionens tillvägagångssätt gör det således omöjligt för Europaparlamentet att ta ställning på ett ändamålsenligt sätt. Med tanke på att kommissionens förslag omfattas av de befogenheter som delas mellan EU och medlemsstaterna när det gäller socialpolitik i enlighet med artiklarna 151 och 153 i EUF-fördraget och att utbyte av erfarenheter och exempel på bästa praxis på EU-nivå har ett tydligt mervärde verkar kommissionens förslag icke desto mindre vara förenligt med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

II. POLITISKA REKOMMENDATIONER

De lokala och regionala myndigheternas roll i planeringen för förändringar

Kartläggning av arbetstillfällen och färdigheter som efterfrågas

13. ReK betonar de lokala och regionala myndigheternas roll när det gäller att förutse vilka färdigheter som efterfrågas och att matcha dem med behoven på arbetsmarknaden ⁽⁴⁾ med hjälp av åtgärder inom framför allt utbildning och stöd till unga människors företagande. Medlemsstaterna bör vara medvetna om denna roll och ge de lokala och regionala myndigheterna de resurser som de behöver för att underlätta ungdomars övergång från utbildning till sysselsättning, eftersom särskilt de lokala och regionala myndigheterna ofta tillhandahåller tjänster på områdena utbildning och sysselsättning ⁽⁵⁾.

⁽²⁾ Databasen för stödinstrument för omstruktureringar vid Europeiska fonden för förbättring av arbets- och levnadsvillkor (Eurofound) innehåller t.ex. information om åtgärder i EU:s medlemsstater och Norge.

⁽³⁾ Se punkt 12 i ReK:s resolution om Regionkommitténs politiska prioriteringar 2014 med utgångspunkt i Europeiska kommissionens lagstiftnings- och arbetsprogram (RESOL-V-009, 29.11.2013) och punkt 29 i ReK:s yttrande om Cars 2020 (ECOS-V-039, föredragande: Christian Buchmann (AT-EPP), den 8 oktober 2013).

⁽⁴⁾ Enligt en undersökning om flaggskeppsinitiativet "En agenda för ny kompetens och arbetstillfällen" som övervakningsplattformen för Europa 2020-strategin har gjort anser de flesta av de lokala och regionala myndigheter som tillfrågades att den ekonomiska krisen har påskyndat de strukturella förändringarna på arbetsmarknaden, ökat arbetslösheten och ökat gapet mellan tillgängliga färdigheter och arbetsgivarnas krav.

⁽⁵⁾ COR-2014-00111 – Yttrande om Kvalitetskriterier för praktikprogram.

Främja rörlighet

14. Kommittén upprepar att bland annat arbetstagarnas rörlighet samt balansen mellan utbud och efterfrågan på den lokala arbetsmarknaden är av avgörande betydelse för en effektiv omstrukturering. Rörligheten hos arbetstagare bör främjas genom att man tillhandahåller individanpassad arbetsförmedling, praktiktjänstgöring och utbildningskurser så att arbetstagarna kan anpassa sina färdigheter till kraven på arbetsmarknaden⁽⁶⁾. Det handlar framför allt om specifika grupper som drabbas av långtidsarbetslöshet (ungdomar, lågutbildade, äldre personer, invandrare och personer med funktionsnedsättningar).

15. När det gäller gränsområden betonar ReK att man måste främja arbetskraftens faktiska gränsöverskridande rörlighet genom att undanröja hinder inom arbetsrätten och socialförsäkringssystemet (undanröja skattehinder och göra det möjligt att överföra såväl rättigheter till arbetslöshetsersättning som pensionsrättigheter)⁽⁷⁾. De lokala och regionala myndigheterna kan också spela en viktig roll när det gäller att ge råd till pendlare med hjälp av Euresjänster eller befintliga gränsöverskridande strukturer⁽⁸⁾.

16. Regionkommittén uppmanar de lokala och regionala myndigheterna till ett närmare samarbete för informationsutbyte om arbetstillfällena på den lokala och regionala arbetsmarknaden. Gemensamma åtgärder för att öka enskilda personers rörlighet och för utbyte av information om arbetsmarknaden skulle kunna öka sysselsättningen inom yrkeskategorier som efterfrågas och där utbildning saknas på den lokala eller regionala arbetsmarknaden.

Främja ekonomisk anpassning på regional nivå

17. ReK välkomnar kommissionens meddelande "För en industriell renässans i Europa" (COM(2014) 14 final), som offentliggjordes i januari 2014, och uppmanar kommissionen att införliva planering för förändringar och hantering av omstruktureringar som aktiva åtgärder till stöd för en mer omfattande europeisk industripolitik. Strukturella förändringar påverkar industrin i regionerna och städerna. Därför måste varje debatt om strukturella förändringar också ta upp frågan om industripolitikens och regionalpolitikens roll vid förberedelserna inför strukturella förändringar.

18. ReK betonar de lokala och regionala myndigheternas roll i användningen av EU:s strukturfonder, såsom ESF och Eruf, samt Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter i relevanta regioner, i syfte att främja skapandet av arbetstillfällena och inkluderande övergångar. För att finansieringen av åtgärder för planering för förändringar och omstruktureringar ska bli hållbar bör den komma från fler källor.

19. Kommittén betonar betydelsen av forsknings- och innovationsstrategier som bygger på smart specialisering (RIS3) för att uppnå de förändringar som prioriteras av regionerna. RIS3 är till sin natur en process som framför allt är inriktad på förändringar inom ekonomin och som hjälper regionerna att få tillgång till den bästa möjliga innovationskunskapen och de bästa samarbetspartnerna. Det europeiska samarbete som betonas i RIS3-processen ger ett betydande mervärde till genomförandet av strukturförändringar.

De lokala och regionala myndigheternas roll i hanteringen av omstruktureringar

Underlätta partnerskap

20. De lokala och regionala myndigheternas viktigaste uppgift i samband med omstruktureringen är att samordna alla berörda aktörer. Permanenta samordningsstrukturer har i praktiken visat sig vara avgörande för en snabb och effektiv reaktion på regional nivå.

⁽⁶⁾ CdR 340/2006 fin – Förberedande yttrande från Regionkommittén om Framgångsfaktorer för att förutse omstruktureringar i städer och regioner och ge stöd i samband med dem.

⁽⁷⁾ CDR1186-2012_00_00_TRA_AC – De lokala och regionala myndigheternas roll i främjandet av tillväxt och skapandet av arbetstillfällena.

⁽⁸⁾ 87 % av dem som tillfrågades vid halvtidsutvärderingen av Europa 2020-strategin ur städernas och regionernas synvinkel uppgav att hänsyn bör tas till de gränsöverskridande förbindelserna och att strategierna (inklusive fastställandet av målen) bör koppla samman regioner på grundval av geografisk närhet och sammanlänkning.

21. ReK stöder EESK:s uppmaning till en bättre samordning och ett bättre samarbete på EU-nivå mellan kommissionens politikområden och olika avdelningar, byråerna och de många observatorierna för att entydigt och konsekvent kunna stödja de beslut som fattas av företag under omstrukturering. Lämpliga och specifika mekanismer för stöd och mentorskap bör finnas tillgängliga särskilt för små och medelstora företag och mikroföretag för att föregripa omstruktureringar ⁽⁹⁾.

Bryssel den 3 december 2014

*Regionkommitténs
ordförande*

Michel LEBRUN

⁽⁹⁾ CCM/102 – CESE 1591/2012 – Omstruktureringar och planering för förändringar: Vilka lärdomar kan vi dra av de senaste årens erfarenheter?